

***Suvestinė redakcija nuo 2016-01-01***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [54-2007](#), i. k. 1082250ISAK000V-374*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO  
Į S A K Y M A S**

**DĖL TUBERKULIOZE SERGANČIŲ ASMENŲ PROFILAKTINIO TYRIMO DĖL  
ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS TVARKOS APRAŠO  
PATVIRTINIMO**

2008 m. balandžio 30 d. Nr. V-374  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo (Žin., 1996, Nr. [104-2363](#); 2001, Nr. [112-4069](#)) 8 straipsnio 2 dalimi, Valstybine ŽIV/AIDS profilaktikos ir kontrolės 2003–2008 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1273 (Žin. 2003, Nr. 98-4399), Pasaulio sveikatos organizacijos 2004 metų ŽIV epidemiologinės priežiūros tarp tuberkulioze sergančių pacientų rekomendacijomis ir siekdamas įgyvendinti Valstybinės tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės 2007–2010 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 509 (Žin., 2007, Nr. [62-2370](#)), įgyvendinimo priemonių 7.1 priemonę:

1. Tvirtinu Tuberkulioze sergančių asmenų profilaktinio tyrimo dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašą (pridedama).
2. Pavedu įsakymo vykdymą kontroliuoti ministerijos sekretoriui pagal administruojamą sritį.
3. N u s t a t a u, kad įsakymas įsigalioja 2009 m. sausio 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos  
ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu  
Nr. V-374

# TUBERKULIOZE SERGANČIŲ ASMENŲ PROFILAKTINIO TYRIMO DĖL ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS TVARKOS APRAŠAS

## I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tuberkulioze (toliau – TB) sergančių asmenų profilaktinio tyrimo dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos (toliau – ŽIV) tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato TB sergančių asmenų profilaktinio tyrimo dėl ŽIV infekcijos organizavimą ir vykdymą, apmokėjimo tvarką.

2. Vyresni nei 16 metų asmenys, kuriems pirmą kartą diagnozuojama tuberkuliozė, tuberkuliozės atkrytis, nutraukto gydymo, gydymo nesėkmės atvejai, atspari ar dauginio atsparumo vaistams tuberkuliozė ar esant epidemiologinių indikacijų, tiriami dėl ŽIV infekcijos.

3. Tuberkulioze sergantis asmuo tiriamas dėl ŽIV suteikus jam konsultacinę pagalbą ir gavus jo sutikimą.

4. Šiame tvarkos apraše vartojama sąvoka:

**Konsultacinė pagalba** – tai sveikatos priežiūros specialisto teikiamos informavimo, konsultavimo paslaugos ŽIV infekcijos klausimais (prieš ir po ŽIV tyrimo), siekiant pacientui padėti spręsti iškilusias sveikatos ir psichosocialines problemas.

## II. PROFILAKTINIO TYRIMO DĖL ŽIV ORGANIZAVIMAS, VYKDYMAS, APMOKĖJIMAS

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – ASPI), teikiančios ambulatorines ar stacionarines vaikų ar suaugusiųjų tuberkuliozės ar pulmonologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugas, gydytojas pagal antrame punkte nurodytus požymius pacientui skiria tyrimą dėl ŽIV. Pildomas siuntimas ištirti tuberkulioze (TB) sergantį pacientą dėl ŽIV (1 priedas).

6. ASPI gydytojas ar slaugytojas pacientui suteikia konsultacinę pagalbą prieš ŽIV tyrimą ir gavus tyrimo rezultatus. Pacientui pageidaujant, konsultacinė pagalba teikiama jo šeimos nariams ir artimiesiems.

7. Konsultacinę pagalbą gali teikti gydytojas ar slaugytojas, išklauses ne trumpesnę kaip 6 valandų trukmės konsultacinės pagalbos mokymo programą, teisės aktų nustatyta tvarka suderintą su Sveikatos apsaugos ministerija, ir turintis tai patvirtinantį dokumentą.

8. Konsultacinės pagalbos mokymo programą turi sudaryti šios temos:

8.1. ŽIV/AIDS epidemiologinė situacija;

8.2. ŽIV plitimo būdai, profilaktika;

8.3. ŽIV infekcijos eiga, klinikiniai požymiai, gydymo principai;

8.4. laboratorinė ŽIV infekcijos diagnostika;

8.5. konsultacinė pagalba (apibūdinimas, reikšmė, pagrindiniai uždaviniai);

8.6. konsultacinės pagalbos prieš tyrimą teikimas;

8.7. tyrimo dėl ŽIV atlikimo privalumai ir neigiamos pasekmės;

8.8. teigiamų tyrimo rezultatų pranešimas ir galimų problemų aptarimas.

9. Slaugytojas paima kraujo ėminį tyrimui dėl ŽIV ir siunčia į laboratoriją, kuri turi licenciją, suteikiančią teisę teikti laboratorinės diagnostikos paslaugą ir atlikti ŽIV antikūnų tyrimą.

10. Laboratorija, ištyrusi šio dokumento 2 punkte nurodytus asmenis dėl ŽIV infekcijos, tyrimo rezultatus pateikia siuntusiam gydytojui, kopiją – Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninei, viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialui.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

11. Laboratorijoje atlikus ŽIV antikūnų tyrimą ir gavus teigiamą rezultatą, ėminys (mėginys) siunčiamas patvirtinti į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją. Teigiami tyrimų rezultatai siunčiami užtikrinant jų konfidencialumą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

12. Atliktų tyrimų duomenis gydantis gydytojas įrašo Tuberkuliozės atvejo registravimo kortelėje Nr. 1 (forma Nr. 081-1-1/a) arba Tuberkuliozės mikobakterijų dauginio atsparumo vaistams nuo tuberkuliozės atvejo registravimo kortelėje (forma Nr. 081-3/a), patvirtintose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. V-970 „Dėl privalomų tuberkuliozės sveikatos statistikos apskaitos formų ir privalomos sveikatos statistikos ataskaitos formos patvirtinimo.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

13. Gydytojas, diagnozavęs ŽIV infekciją, atvejį registruoja ir teikia duomenis apie jį, vadovaudamasis Lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarka asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-117 (Žin., 2003, Nr. [27-1105](#)).

14. ŽIV užsikrėtusio paciento sveikatos priežiūra vykdoma vadovaujantis Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos bei ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-313 (Žin., 2004, Nr. [89-3299](#)).

15. Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninė, viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialas pateikia Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybės informacinei sistemai pusmetines (iki liepos 10 d.) ir metines (iki kovo 1 d.) ataskaitas apie tuberkulioze sergančių pacientų tyrimą dėl ŽIV bei nustatytus ŽIV teigiamus atvejus (2 priedas).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

16. Tyrimas dėl ŽIV ir konsultacinės pagalbos teikimas apmokamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų teisės aktų nustatyta tvarka.

---

Tuberkulioze sergančių asmenų profilaktinio  
tyrimo dėl žmogaus imunodeficito viruso  
infekcijos tvarkos aprašo  
1 priedas

|                                                                      |  |
|----------------------------------------------------------------------|--|
| Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija                  |  |
| (įstaigos pavadinimas, adresas)                                      |  |
| <b>SIUNTIMAS IŠTIRTI TUBERKULIOZE (TB) SERGANTĮ PACIENTĄ DĖL ŽIV</b> |  |

I. Siuntimo dalis, klijuojama į ligos istoriją

1. Gydomo stacionare ligos istorijos (F003/a) arba asmens sveikatos istorijos (F025/a) Nr. ....

2. Ligonio vardas, pavardė, asmens kodas.....

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

3. Lytis: ☐ vyras ☐ moteris

4. Gimimo data: .....

5. Gyvenamoji vieta: .....

6. Diagnozė: ☐ plaučių TB ☐ TM(+) ☐ TM(-) ☐ Ekstrapulmoninė TB

7. Ligos registravimo kategorija: ☐ pirmą kartą diagnozuota TB ☐ TB recidyvas

☐ dauginio atsparumo vaistams TB ☐ gydymo nesėkmė

☐ nutrauktas gydymas ☐ atspari TB

8. Ėminio paėmimo data .....

9. Gydantis gydytojas .....

(parašas)

(vardas, pavardė)

----- Kirpimo linija

II. Siuntimo dalis, siunčiama į laboratoriją.

|                                                                      |  |
|----------------------------------------------------------------------|--|
| Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija                  |  |
| (įstaigos pavadinimas, adresas)                                      |  |
| <b>SIUNTIMAS IŠTIRTI TUBERKULIOZE (TB) SERGANTĮ PACIENTĄ DĖL ŽIV</b> |  |

1. Gydomo stacionare ligos istorijos (F003/a) arba asmens sveikatos istorijos (F025/a) Nr. ....

2. Ligonio vardas, pavardė, asmens kodas.....

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

3. Lytis: ☐ vyras ☐ moteris

4. Gimimo data: .....

5. Gyvenamoji vieta: .....

6. Diagnozė: ☐ plaučių TB ☐ TM(+) ☐ TM(-) ☐ Ekstrapulmoninė TB

7. Ligos registravimo kategorija: ☐ pirmą kartą diagnozuota TB ☐ TB recidyvas

☐ dauginio atsparumo vaistams TB ☐ gydymo nesėkmė

☐ nutrauktas gydymas ☐ atspari TB

8. Ėminio paėmimo data .....

9. Gydantis gydytojas .....

(parašas)

(vardas, pavardė)

..... Tyrimo rezultatas: .....

..... Tyrimo atlikimo data: .....

Tyrėjas .....  
(parašas) (vardas, pavardė)

**Pastaba. Siuntimo dalis, siunčiama Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninei, viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialui.**

*Pastabos pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

|                                                                      |  |
|----------------------------------------------------------------------|--|
| Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija                  |  |
| (įstaigos pavadinimas, adresas)                                      |  |
| <b>SIUNTIMAS IŠTIRTI TUBERKULIOZE (TB) SERGANTĮ PACIENTĄ DĖL ŽIV</b> |  |

1. Gydomo stacionare ligos istorijos (F003/a) arba asmens sveikatos istorijos (F025/a) Nr. ....

2. Ligonio vardas, pavardė, asmens kodas.....

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

3. Lytis: ☐ vyras ☐ moteris

4. Gimimo data: .....

5. Gyvenamoji vieta: .....

6. Diagnozė: ☐ plaučių TB ☐ TM(+) ☐ TM(-) ☐ Ekstrapulmoninė TB

7. Ligos registravimo kategorija: ☐ pirmą kartą diagnozuota TB ☐ TB recidyvas

☐ dauginio atsparumo vaistams TB ☐ gydymo nesėkmė

☐ nutrauktas gydymas ☐ atspari TB

8. Ėminio paėmimo data .....

9. Gydantis gydytojas .....

(parašas)

(vardas, pavardė)

Tyrimo rezultatas: .....

Tyrimo atlikimo data: .....

Tyrėjas .....

(parašas)

(vardas, pavardė)

**Pastaba. Siuntimo dalis, siunčiama Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninei, viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialui.**

*Pastabos pakeitimai:*

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

\_\_\_\_\_

Tuberkulioze sergančių asmenų profilaktinio tyrimo dėl  
žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašo  
2 priedas

**RESPUBLIKINĖS TUBERKULIOZĖS IR INFEKCINIŲ LIGŲ UNIVERSITETINĖS LIGONINĖS ATASKAITA APIE TUBERKULIOZE SERGANČIŲ PACIENTŲ TYRIMĄ DĖL ŽIV IR NUSTATYTUS ŽIV TEIGIAMUS ATVEJUS**

1 lentelė. Pirmą kartą diagnozuotos tuberkuliozės atvejai: patikrintų dėl ŽIV pacientų skaičius / nustatytų ŽIV teigiamų pacientų skaičius

[illegible]

[illegible]

2 lentelė. Tuberkuliozės atkryčių, nutraukto gydymo, gydymo nesėkmės atvejai: patikrintų dėl ŽIV pacientų skaičius / nustatytų ŽIV teigiamų pacientų skaičius

[illegible]

[illegible]

3 lentelė. Dauginio atsparumo vaistams tuberkuliozės (DAV-TB), atsparios tuberkuliozės atvejai: patikrintų dėl ŽIV pacientų skaičius / nustatytų ŽIV teigiamų pacientų skaičius

[illegible]



| Tiriamoji grupė                                                                                      | Amžius  | Lietuva | Vilniaus apskritis | Kauno apskritis | Klaipėdos apskritis | Šiaulių apskritis | Panevėžio apskritis | Alytaus apskritis | Marijampolės apskritis | Tauragės apskritis | Telšių apskritis | Utenos apskritis | Kalėjų departamentu i prie Teisingumo ministerijos pavaldžios įstaigos |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|--------------------|-----------------|---------------------|-------------------|---------------------|-------------------|------------------------|--------------------|------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------|
| nustatytų ŽIV teigiamų asmenų (abs. sk.)                                                             | 55–64   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | >65     | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | iš viso | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
| Patikrintų dėl ŽIV moterų pagal amžiaus grupes (abs. sk.) / nustatytų ŽIV teigiamų asmenų (abs. sk.) | 16–24   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | 25–34   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | 35–44   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | 45–54   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | 55–64   | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | >65     | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |
|                                                                                                      | iš viso | /       | /                  | /               | /                   | /                 | /                   | /                 | /                      | /                  | /                | /                | /                                                                      |

#### Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-788](#), 2015-06-22, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11199

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. V-374 „Dėl Tuberkulioze sergančių asmenų profilaktinio tyrimo dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo